

BÜKREŞ SÖZLEŞMESİ

(KARADENİZ'İN KİRLİLİĞE KARŞI KORUNMASI SÖZLEŞMESİ)

Bu Sözleşme, 7 Aralık 1993 tarih ve 3937 sayılı Kanunla onaylanarak, 14 Aralık 1993 tarih ve 21788 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.

Akit Taraflar;

Karadeniz'in deniz çevresinin korunması ve canlı kaynaklarının muhafazasında gelişme sağlamak için eyleme geçmeye kararlı olarak,

Karadeniz'in deniz çevresinin sağlık yönünden, ekonomik ve sosyal açılardan sahip olduğu değerlerin bilincinde olarak,

Karadeniz'in doğal kaynaklarının ve (sunduğu) imkanların öncelikle Karadeniz ülkelerinin ortak çabaları ile korunabileceğine kani olarak,

Uluslararası hukukun genel kabul görmüş kural ve düzenlemelerini gözönüne alarak,

Deniz çevresinin korunması ve buradaki canlı kaynakların muhafazasına ilişkin genel uluslararası hukuka ait ilkeleri, teamül ve kuralları hatırd tutarak,

1972 tarihli Denizlerin Atıklar ve Diğer Maddelerin Boşaltılması Yoluyla Kirletilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi ve değişikliklerinin, 1973 tarihli Denizlerin Gemilerden Kirletilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi ile buna değişiklik getiren 1978 Protokolünün; 1989 tarihli Tehlikeli Atıkların Sınırlarötesi Hareketinin ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Sözleşme'nin ve 1990 tarihli Petrol Kirliliği ile Mücadele, Hazırlık ve İşbirliğine dair Uluslararası Sözleşme'nin ilgili hükümlerini gözönüne alarak,

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı tarafından kabul edilen ilkelerin önemini kabul ederek,

Karadeniz'in biyo-üretken potansiyelinin korunması, kullanılması ve geliştirilmesinden elde edecekleri faydaları gözönüne alarak,

Karadeniz sahillerinin, Karadeniz ülkelerinin halk sağlığı ve turizm için büyük yatırımlar yaptıkları uluslararası bir dinlence alanı olduğunu hatırd tutarak,

Karadeniz'in kendine özgü hidrolojik ve ekolojik özelliklerinin ve flora ve faunasının, suyun sıcaklığında ve bileşiminde meydana gelen değişikliklere karşı aşırı duyarlılığını gözönüne alarak,

Karadeniz'de deniz çevresinin kirliliğinin başta nehirler yoluyla olmak üzere Avrupa'da bulunan diğer ülkelerdeki kara kökenli kirleticilerden de kaynaklandığını kaydederek,

Karadeniz'in deniz çevresinin ve canlı kaynaklarının kirlenmeye karşı korunması konusunda işbirliği yapmaya hazır olduklarını bir kez daha beyan ederek,

Sözleşmenin amaçlarına ulaşılması için bilimsel, teknik ve teknolojik alanlarda işbirliğinin gerekli olduğunu kaydederek,

Mevcut uluslararası anlaşmaların, Karadeniz'in deniz çevresinin üçüncü ülkelerden kaynaklanan kirlenmesinin tüm veçhelerini kapsamadığını kaydederek,

Karadeniz'in deniz çevresinin korunması ve iyileştirilmesi için uluslararası uzman kuruluşlarla ortak bölgesel bir yaklaşıma dayanan yakın bir işbirliğine ihtiyaç olduğunu farkında olarak,

Aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır:

Uygulama Alanı

Madde 1 -

1. Bu Sözleşme, Karadeniz'in bu Sözleşmenin amaçları doğrultusunda belirlenen ve güney sınırını Kelağra ve Dalyan burunları arasındaki hattın oluşturduğu özel alanda uygulanacaktır.

2. Bu Sözleşmenin amaçları için, Karadeniz'e yapılan atıklar her Akit Taraf'ın Karadeniz'deki kara sularını ve münasır ekonomik bölgesini kapsayacaktır. Bununla birlikte, bu Sözleşmenin Protokollerinden herhangi biri, sözkonusu Protokol'ün amaçları açısından aksini mümkün kılabilecektir.

Bu Sözleşmenin amaçları için:

Madde 2 -

1. "Deniz çevresinin kirletilmesi", insan sağlığını tehlikeye atan, canlı kaynaklara veya deniz yaşamına zarar veren, balıkçılık ve denizin diğer meşru kullanımları da dahil olmak üzere denize ilişkin faaliyetleri sekteye uğratan, kullanım açısından deniz suyunun kalitesini bozan ve denizin sunduğu imkanları azaltan veya bütün bu olumsuz etkileri yaratması muhtemel olan maddelerin veya enerjinin insanoğlu tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak nehir ağzları da dahil olmak üzere, deniz çevresine verilmesi anlamına gelecektir.

2. a) "Deniz Aracı" denizde yüzen herhangi bir araç anlamına gelecektir. Bu ifade, kayakla su üstünde giden tekneleri, hava yastıklı vasıtaları, batabilir tekneleri, kendinden müteharrik olsun ya da olmasın yüzer tekneleri ve platformları ve denizde bulunan insan yapısı diğer yapıların tümünü kapsayacaktır.

b) "Hava aracı" havada uçan herhangi bir araç anlamına gelecektir.

3. a) "Boşaltma"

i) Deniz veya hava araçlarından atıkların veya diğer maddelerin kasıtlı olarak atılması,

ii) Deniz veya hava araçlarının kasıtlı olarak atılması anlamına gelir.

b) i) Boşaltma şunları içine almaz: Gemiler ve uçaklar tarafından atılan veya gemilere veya uçaklara atılmak üzere getirilen atıklar ve diğer maddeler, veya bu atıkların ve maddelerin gemilerde ve uçaklarda muameleye tabi tutulması sonucu atılan maddeler hariç kalmak üzere gemi ve uçakların ve bunların ekipmanlarının normal işleyişleri sırasında veya tesadüfen denize dökülen atık ve diğer maddeler.

ii) Bu Sözleşmenin amaçları ile çelişmemek kaydıyla, boşaltma amacı dışında bir nedenle denize atılan maddeler.

4. "Zararlı Madde" deniz çevresine verilmesi kirlenmeyle sonuçlanabilecek ve toksisite ve/veya kalıcılık ve/veya biyolojik birikim özellikleri nedeniyle biyolojik süreçleri olumsuz yönde etkileyebilecek herhangi bir tehlikeli, zararlı ya da diğer türlerden madde anlamına gelecektir.

Genel Hükümler

Madde 3 - Akit Taraflar bu Sözleşmede tüm haklar ve görevler açısından tam eşitlik, ulusal bağımsızlık ve egemenliğe saygı, iç işlerine karışmama, karşılıklı yarar ve uluslararası hukukun diğer ilke ve kaideleri temelinde yer alırlar.

Mutlak Bağımsızlık

Madde 4 - Bu Sözleşme, savaş gemilerine, askeri yedek gemilere ve Devletin sahip olduğu veya Devlet tarafından şimdilik yalnızca ticari olmayan amaçlarla işletilen diğer deniz ve hava araçlarına uygulanmayacaktır.

Bununla birlikte, Akit Taraflardan her biri, kendisi tarafından sahip olunan veya işletilen bu tür deniz ve hava araçlarının işletilmesini engellemeyecek şekilde, bu deniz ve hava araçlarının mümkün olduğunca bu Sözleşme ile uyumlu bir şekilde hareket etmelerini sağlamak için uygun tedbirlerin alınmasını sağlayacaktır.

Genel Taahhütler

Madde 5 -

1. Akit Tarafların her biri, Sözleşmenin Karadeniz'in kendi egemenliği altında bulunan alanlarının yanısıra, Taraf Devletlerin uluslararası hukukun kurallarından kaynaklanan hak ve yükümlülüklerine dokunmaksızın egemen hak ve yetkilerini kullandıkları alanlarda da uygulanmasını temin edeceklerdir.

Bu Sözleşmenin amaçlarına ulaşabilmek için her Akit Taraf, kendi iç suları dahilindeki kirlenmenin Karadeniz'in deniz çevresine olan olumsuz etkilerini hatırd tutacaktır.

2. Akit Taraflar, Karadeniz'in deniz çevresinin korunması amacıyla kirliliğin önlenmesi, mevcut kirliliğin azaltılması ve meydana gelen kirliliğin kontrolü için koşullara göre tek tek veya birlikte bu Sözleşmenin hükümlerine ve uluslararası hukuka uygun her tedbiri alacaklardır.

3. Akit Taraflar, bu Sözleşmenin uygulanması için gerekli görüldüğü takdirde, Sözleşmeye ilave yeni protokoller ve ekler hazırlanması için işbirliği yapacaklardır.

4. Akit Taraflar, Karadeniz deniz çevresinin korunması amacıyla ikili ya da çok taraflı, anlaşmalara taraf olurken, bu anlaşmaların işbu Sözleşme ile uyumlu olmasını temin etmeye çalışacaklardır. Bu anlaşmaların kopyaları bu Sözleşmenin XVII. maddesinde belirtilen şekilde Komisyon vasıtasıyla diğer Akit Taraflara iletilecektir.

5. Akit Taraflar, kendileri tarafından uzmanlığı kabul edilen uluslararası kuruluşlar bünyesinde Karadeniz deniz çevresinin korunmasına katkıda bulunacak tedbirler üzerine çalışılmasını temin için işbirliği yapacaklardır.

Zararlı Maddelerin Yolaçtığı Kirlenme

Madde 6 - Akit Tarafların her biri, Karadeniz deniz çevresinin nereden kaynaklanmış olursa olsun bu Sözleşmenin Ekinde belirtilen maddelerle kirlenmesini önleyeceklerdir.

Kara Kökenli Kaynakların Yolaçtığı Kirlenme

Madde 7 - Akit Taraflar, bu Sözleşmenin mütemmim bir çözünü oluşturan Karadeniz Deniz Çevresinin Kara Kökenli Kaynakların Yolaçtığı Kirlenmeye Karşı Korunmasına dair Protokol uyarınca, Karadeniz deniz çevresinin kara kökenli kaynaklardan kirlenmesini önleyecek, azaltacak ve kontrol edeceklerdir.

Gemilerin Yol Açtığı Kirlenme

Madde 8 - Akit Taraflar, uluslararası hukukun genel kabul görmüş kural ve standartlarına uygun olarak, tek tek veya birlikte Karadeniz'in deniz çevresinin gemiler tarafından kirlenmesinin önlenmesi, azaltılması ve kontrolü için gereken tüm tedbirleri alacaklardır.

Acil Durumlarda Kirlilikle Mücadelede İşbirliği

Madde 9 - Akit Taraflar bu Sözleşmenin mütemmim bir çözünü oluşturan Karadeniz'in Acil Durumlarda Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesiyle Mücadelede Yapılacak İşbirliğine dair Protokol uyarınca Karadeniz'in deniz çevresinin acil durumlardan kaynaklanan kirlenmesinin önlenmesi, azaltılması ve kirlilikle mücadele edilebilmesi için işbirliği yapacaklardır.

Boşaltmaların Yolaçtığı Kirlenme

Madde 10 -

1. Akit Taraflar, bu Sözleşmenin mütemmim bir çözünü oluşturan Karadeniz Deniz Çevresinin Boşaltmalardan Kaynaklanan Kirliliğe Karşı Korunmasına dair Protokol uyarınca boşaltmalardan kaynaklanan kirlenmenin önlenmesi, azaltılması ve kontrolü için gerekli tüm tedbirleri alacaklar ve işbirliği yapacaklardır.

2. Akit Taraflar Karadeniz devletleri dışındaki devletlerdeki özel veya tüzel kişilerin kendilerine ait yetki alanları dahilindeki alanlara boşaltma yapmalarına izin vermeyeceklerdir.

Kıta Sahaneliği Üzerindeki Faaliyetlerin Yolaçtığı Kirlenme

Madde 11 -

1. Akit Tarafların her biri mümkün olan en kısa sürede, Karadeniz deniz çevresinin, kıta sahanlığındaki doğal kaynakların keşfi ve kullanılması da dahil olmak üzere kıta sahanlığı üzerindeki faaliyetlerle ilgili veya bu faaliyetlerinden doğan kirliliğinin önlenmesi, azaltılması ve kontrolü için gerekli tedbirleri alacaklar ve yasa ve

yönetmelikleri kabul edeceklerdir. Akit Taraflar birbirlerini bu çerçevede kabul edilen yasa ve yönetmeliklerle alınan tedbirler konusunda Komisyon vasıtasıyla haberdar edeceklerdir.

2. Akit Taraflar gereken hallerde bu alanda işbirliği yapacaklar ve bu Maddenin 1. fıkrasında belirtilen tedbirlerin uyumlaştırılması için çaba göstereceklerdir.

Atmosferden Kaynaklanan veya Atmosfer Yoluyla Taşınan Kirlenme

Madde 12 - Akit Taraflar kendi egemenlik alanları üzerindeki hava alanlarına ve kendi bayraklarını taşıyan deniz araçlarına veya kendi ülkelerine kayıtlı hava ve deniz araçlarına uygulanacak şekilde, Karadeniz deniz çevresinin atmosfer yoluyla taşınan veya atmosferden kaynaklanan kirleticilerle kirlenmesinin önlenmesi, azaltılması ve kontrolü için yasa ve yönetmelikleri kabul edecekler ve kendi kendilerine ya da ortaklaşa belirleyecekleri tedbirleri alacaklardır.

Canlı Deniz Kaynaklarının Korunması

Madde 13 - Akit Taraflar, bu Sözleşme uyarınca Karadeniz deniz çevresinin kirlenmesinin önlenmesi, azaltılması ve kontrolü için gerekli tedbirleri alırken özellikle yaşam alanlarının değiştirilmesi yoluyla deniz yaşamının veya canlı deniz kaynaklarının zarar görmesini, balıkçılığın veya Karadeniz'in diğer meşru kullanımlarının engellenmesini önlemeye dikkat gösterecekler ve bu çerçevede uzman uluslararası kuruluşların yapacakları tavsiyeleri gözönüne alacaklardır.

Sınırlarısız Taşınımdaki Tehlikeli Atıklarla Kirlenme

Madde 14 - Akit Taraflar, Karadeniz deniz çevresinin sınırlarısız taşınımdaki tehlikeli atıklarla kirlenmesinin önlenmesi ve bunlara ilişkin yasadışı trafikle mücadele edilmesi konusunda kendileri tarafından kabul edilecek Protokol uyarınca uluslararası hukuka uygun tüm tedbirleri alacak ve işbirliği yapacaklardır.

Bilimsel ve Teknik İşbirliği ve İzleme

Madde 15 -

1. Akit Taraflar Karadeniz deniz çevresinin korunmasını amaçlayan bilimsel araştırmaların yapılmasında işbirliği yapacaklar ve gerektiğinde ortak bilimsel araştırma programları başlatacak ve ilgili bilimsel veri ve bilgi alış-verişinde bulunacaklardır.

2. Akit Taraflar kirlenmenin türünü ve boyutlarını irdelemeye yarayan yöntem ve araçların geliştirilmesini, kirlenmenin su kolundaki veya sedimandaki ekolojik sistem üzerindeki etkilerini, kirlenen alanların tespit edilmesini, risklerin tespiti ve irdelenmesini ve çözümlerin bulunmasını amaçlayan çalışmaların yürütülmesi için işbirliği yapacaklar ve özellikle zararlı maddelerin arıtımı, bertarafı, yok edilmesi veya kullanımı için alternatif yöntemler geliştirmeye çalışacaklardır.

3. Akit Taraflar Karadeniz deniz çevresinin kirlenmesinin önlenmesi, azaltılması ve kontrolü için gerekli bilimsel kriterlerin oluşturulması, kuralların, standartların ve uygulamalar ile prosedürlere ilişkin tavsiyelerin belirlenmesi için Komisyon vasıtasıyla işbirliği yapacaklardır.

4. Akit Taraflar, diğer hususlara ilave olarak, Komisyon aracılığı ve gerekli hallerde kendilerince uzman kabul edilen uluslararası kuruluşlar vasıtasıyla kirlenmenin tüm kaynaklarını kapsayan ortak ya da birbirini tamamlayıcı nitelikte izleme programları gerçekleştirecekler ve Karadeniz deniz çevresinin kirlenmesinin yarattığı riskleri ve doğurduğu etkileri gözlemek, ölçmek, değerlendirmek ve tahlil etme üzere gerektiğinde ikili ya da çok taraflı düzeyde gerçekleştirilebilecek bir kirlilik izleme sistemi oluşturacaklardır.

5. Kendi yetki ve kontrolleri altında gerçekleştirilen faaliyetlerin ciddi bir kirlenmeye veya Karadeniz deniz çevresinin belirgin bir biçimde zararlı bir değişikliğe uğramasına neden olabileceğine dair mantıklı bir dayanakları olması halinde, Akit Taraflar, bu tür faaliyetlere başlamadan önce ilgili tüm bilgilere ve izleme verilerine dayanarak bu faaliyetlerin muhtemel etkilerini irdelenecekler ve bu irdelenmenin sonuçlarını Komisyona iletceklerdir.

6. Akit Taraflar, temiz ve az atıklı teknolojilerin geliştirilmesi, tedariki ve işlerliğe sokulması için diğer hususların yanısıra bu teknolojilerin değişimini kolaylaştıracak tedbirlerin alınmasını da kapsayacak şekilde işbirliği yapacaklardır.

7. Akit Taraflardan her biri bilimsel faaliyetlerden ve izlemeden sorumlu bir uzman ulusal kuruluş tayin edeceklerdir.

Görevler ve Sorumluluk

Madde 16 -

1. Akit Taraflar Karadeniz deniz çevresinin korunmasına ilişkin uluslararası yükümlülüklerini yerine getirmekten sorumludurlar.

2. Her Akit Taraf, uluslararası hukuka uygun olarak egemenliği altında bulunan ve egemen hak ve yetkilerini kullandığı alanlarda Karadeniz deniz çevresine özel ya da tüzel kişiler tarafından verilen zarara ilişkin sorumluluk hakkında kural ve düzenlemeler kabul edeceklerdir.

3. Akit Taraflar kendi yetkileri altındaki özel ya da tüzel kişiler tarafından Karadeniz deniz çevresinin kirletilmesinden doğan zararın derhal ve yeterli düzeyde tazmin edilmesi veya başka bir çare bulunması için kendi hukuki sistemleri çerçevesinde müracaatta bulunulabilmesini temin edeceklerdir.

4. Akit Taraflar, Karadeniz'in bir bütün olarak korunmasını ve Karadeniz deniz çevresinin kirletilmesine karşı en üst düzeyde caydırıcılığı sağlayabilmek için, bu kirliliğin doğurduğu zarara ait sorumluluğun tespitine, zararın irdelenmesine ve tazminine ilişkin yasa, yönetmelik ve işlemlerin hazırlanması ve uyumlaştırılması hususunda işbirliği yapacaklardır.

Komisyon

Madde 17 -

1. İşbu Sözleşmenin amaçlarına ulaşabilmek için, Akit Taraflar bundan böyle "Komisyon" olarak adlandırılacakları bir Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Komisyonu oluşturacaklardır.

2. Her Akit Taraf Komisyonda bir Temsilci tarafından temsil edilecek, bu Temsilciye yedek temsilciler, Danışmanlar ve Uzmanlar eşlik edebileceklerdir.

3. Komisyon Başkanlığı İngiliz diline ait alfabetik sıraya uygun olarak, sırasıyla her Akit Tarafça üstlenilecektir. Komisyonun ilk Başkanı Bulgaristan Cumhuriyeti Temsilcisi olacaktır.

Başkan bir yıl boyunca görev yapacak ve bu süre zarfında kendi ülkesinin Temsilcisi sıfatıyla hareket edemeyecektir. Başkanlık boşaldığı takdirde, Komisyona Başkanlık eden Akit Taraf, kendi Başkanlık süresi doluncaya kadarki süre zarfında görev yapacak bir halef atayacaktır.

4. Komisyon her yıl en az bir kez toplanacaktır. Akit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine Başkan olağanüstü toplantılar düzenleyecektir.

5. Komisyonun karar ve tavsiyeleri Karadeniz Devletlerinin oybirliği ile kabul edilecektir.

6. Komisyona faaliyetlerinde sürekli bir Sekreteryaya yardım edecektir. Komisyon Sekreteryasının İcra Direktörünü ve diğer görevlilerini tespit edecektir. İcra Direktörü, Komisyon tarafından belirlenecek kurallara bağlı olarak teknik kadroyu atayacaktır. Sekreteryaya Karadeniz Devletlerinin vatandaşlarından oluşacaktır.

Komisyonun ve Sekreteryanın merkezi İstanbul'da olacaktır. Merkezin yeri Akit Taraflarca Uzlaşma ile değiştirilebilecektir.

7. Komisyon, fonksiyonlarını yerine getirebilmek için kendi İç Tüzüğünü kabul edecek, faaliyetlerin düzenlenmesini kararlaştıracak ve işbu Sözleşme hükümlerine uygun olarak yardımcı organlar teşkil edecektir.

8. Akit Tarafların Temsilcileri, Yedek Temsilciler, Danışmanları ve Uzmanları ilgili Akit Tarafın topraklarında uluslararası hukuka uygun diplomatik imtiyaz ve muafiyetlerden yararlanacaklardır.

9. Sekreteryaya görevlilerinin imtiyaz ve muafiyetleri Akit Taraflar arasında yapılacak bir anlaşmayla belirlenecektir.

10. Komisyon, görevlerini yerine getirmek için gerekli hukuki sıfatlara sahip olacaktır.

11. Komisyon ev sahibi Akit Tarafla bir Merkez Anlaşması yapacaktır.

Komisyonun Görevleri

Madde 18 -

Komisyon,

1. İşbu Sözleşmenin uygulanmasını sağlamaya çalışacak ve Akit Tarafları çalışmalarından haberdar edecek;
2. Sözleşmenin amaçlarına ulaşılması için gerekli tedbirlere dair tavsiyelerde bulunacak;
3. Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin hususları ele alacak, gerektiği takdirde işbu Sözleşmenin ve Protokollerin Ekleri de dahil olmak üzere Sözleşme ve Protokollerde değişiklik yapılmasını önerebilecek;
4. Karadeniz deniz çevresinin kirlenmesinin önlenmesini, azaltılmasını ve kontrolünü ve kirlenmenin etkilerinin giderilmesini sağlayacak tedbirlere ilişkin kriterler üzerinde çalışacak;
5. Akit Tarafların Karadeniz deniz çevresinin korunması için ihtiyaç duyulan ilave tedbirleri almasını sağlamaya çalışacak ve bu amaç doğrultusunda ilgili bilimsel, teknik ve istatistiki verileri Akit Taraflardan toplayacak, işleyecek ve dağıtacak, ve bilimsel ve teknik araştırmaları hızlandıracak;
6. Başta bu Sözleşmenin amaçlarına ulaşabilmek için yardım sağlama veya uygunu görülecek programlar geliştirme hususlarında olmak üzere uzman uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapacak;
7. Bu Sözleşmenin diğer hükümlerinde öngörülen veya Akit Taraflarca Komisyona oybirliği ile verilen diğer görevleri yerine getirecektir.

Akit Tarafların Toplantıları

Madde 19 -

1. Akit Taraflar, Komisyonun önerisi üzerine toplanacaklardır. Ayrıca olağanüstü hallerde Akit Taraflardan birinin talep etmesi durumunda 10 gün içerisinde toplanacaklardır.
2. Akit Tarafların toplantılarının birincil görevi Komisyonun raporu üzerine işbu Sözleşmenin ve Protokollerin uygulanmasını gözden geçirmek olacaktır.
3. İşbu Sözleşmeye sonradan taraf olan Karadeniz haricindeki bir Devlet, Akit Tarafların toplantılarına gözlemci statüsüyle katılabilecektir.

Madde 20 -

1. Akit Taraflardan herhangi biri bu Sözleşmenin maddelerinde değişiklik yapılmasını önerebilir.
2. Bu Sözleşmenin Akit Taraflarından herhangi biri herhangi bir Protokolde değişiklik yapılmasını önerebilir.
3. Bu tür bir değişiklik önerisi depozitelere tevdi edilecek ve diplomatik kanallardan tüm Akit Taraflara ve Komisyona bildirecektir.
4. Bu Sözleşmeye ve Protokollerden herhangi birine ait değişiklikler, önerilen değişikliğin depoziter tarafından diğerlerine iletilmesini izleyen 90 gün içerisinde toplanacak olan bir Akit Taraflar Diplomatik Konferansında uzlaşmayla kabul edilecektir.
5. Değişiklikler, depoziter tüm Akit Tarafların bu değişiklikleri kabul ettiklerini belirten bildirimleri aldıktan 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Ekler ve Eklere Ait Değişiklikler

Madde 21 -

1. Bu Sözleşmeye veya Protokollerden herhangi birine ait ekler Sözleşmenin veya o protokolün mütemmim bir cüzünü oluşturacaktır.
2. Akit Taraflardan herhangi biri Komisyondaki Temsilcisi vasıtasıyla bu Sözleşmenin Eklerinde veya Protokollerden herhangi birinin Eklerinde değişiklik yapılmasını önerebilecektir. Bu değişiklikler Komisyon tarafından uzlaşma esasına göre kabul edilecektir.

Depoziter, Komisyonun bu kararının Başkan tarafından kendisine iletilmesini takiben, vakit geçirmeksizin kabul edilen bu değişiklikleri tüm Akit Taraflara bildirecektir. Bu değişiklikler, depoziter tüm Akit Taraflardan kabul belgelerini aldıktan 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

3. Bu Sözleşmeye ve Protokollerden herhangi birine yeni bir ek yapılması ve kabulünde bu Maddenin 2. fıkrasının hükümleri geçerli olacaktır.

Değişikliklerin Yürürlüğe Girdiğine Dair Bildirim

Madde 22 - Depoziter XX ve XXI. Maddeler çerçevesinde kabul edilen değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihleri diplomatik kanallar yoluyla Akit Taraflara bildirecektir.

Mali Kurallar

Madde 23 - Akit Taraflar, Komisyonun önerilerini gözönünde bulunduracak tüm mali hususlar üzerinde oybirliği esasına bağlı olarak karar alacaklardır.

Diğer Uluslararası Anlaşmalarla İlişki

Madde 24 - Bu Sözleşmedeki hiç birşey, Devletlerin uluslararası hukuka bağlı olarak belirlenen karasuları üzerindeki egemenliklerini ve uluslararası hukuka bağlı olarak münhasır ekonomik bölgeleri dahilindeki ve kıta sahanlığındaki egemen hak ve yetkilerini ve gemilerin ve hava araçlarının uluslararası hukuk tarafından sağlanan ve ilgili uluslararası anlaşmalarda belirtilen seyrüsefer hak ve özgürlüklerini hiç bir şekilde etkileyemez.

Anlaşmazlıkların Giderilmesi

Madde 25 - Akit Taraflar arasında bu Sözleşmenin yorumlanmasından veya uygulanmasından doğan herhangi bir sorun çıkması halinde, Taraflar anlaşmazlığın görüşmeler yoluyla ya da kendileri tarafından seçilecek diğer barışçı yollardan çözülmesini sağlamaya çalışacaklardır.

Ek Protokollerin Kabulü

Madde 26 -

1. Ek protokollerin kabul edilmesi amacıyla Akit Taraflar, Akit Taraflardan herhangi birinin talebi veya Komisyonun önerisi ve Akit Taraflardan tümünün onayı ile Diplomatik bir Konferansta bir araya gelebileceklerdir.

2. Yeni Protokollerin imzalanması, onaylanması, kabulü, sonradan taraf olunması, yürürlüğe girmesi ve feshi bu Sözleşmenin sırasıyla XXVIII., XXIX., ve XXX. Maddelerinde yeralan işlemlere uygun olarak gerçekleştirilecektir.

Çekinceler

Madde 27 -

Bu Sözleşmeye hiç bir çekince konulamaz.

İmza, Resmi Onay, Kabul veya Tasvip ve Katılma

Madde 28 -

1. Bu Sözleşme Karadeniz Devletlerinin imzasına açık olacaktır.
2. Bu Sözleşme, kendisini imzalayan ülkelerin resmi onay, kabul ve tasvibine tabi olacaktır.
3. Bu Sözleşme, belirtilen ülkenin tüm Akit Taraflarca davet edilmesi kaydıyla Sözleşmenin amaçlarına ulaşılmasına ilgi duyan ve Karadeniz deniz çevresinin korunmasına ciddi bir katkı sağlayan herhangi bir Karadeniz harici ülkenin sonradan katılmasına açıktır. Katılmaya kabule dair davetle ilgili işlemler depoziter tarafından yürütülecektir.
4. Resmi onay kabul ve tasvip ve Katılmaya ilişkin belgeler depoziter tarafından saklanacaktır. Bu Sözleşmenin depoziteri Romanya Hükümeti olacaktır.

Yürürlüğe Girme

Madde 29 - Bu Sözleşme resmi onay, kabul veya tasvibe ait dördüncü belgenin depoziter tarafından alınmasından 60 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Bu Sözleşmeye sonradan katılmak isteyen bir Devlet için Sözleşme katılma belgesinin depoziter tarafından alınmasından 60 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Çekilme

Madde 30 - Bu Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihinin üzerinden beş yıl geçtikten sonra, Akit Taraflardan herhangi biri depozitelere yapacağı yazılı bildirimle bu Sözleşmeden çekilebilir. Çekilme, depoziterin çekilmeden haberdar edildiği yılı izleyen yılın Aralık ayının otuzbirinci günü geçerli olur.

Bin dokuzyüz doksaniki yılının Nisan ayının yirmibirinci günü Bükreş'te İngilizce olarak hazırlanmıştır.
Bulgaristan Cumhuriyeti adına
Gürcistan Cumhuriyeti adına
Romanya adına
Rusya Federasyonu adına
Türkiye Cumhuriyeti adına
Ukrayna adına

EK

1. Organik kalay bileşikleri
2. Halojenli organik bileşikler, örneğin DDT, DDE, DDD, PCB'ler
3. Kalıcı organik fosforlu bileşikler
4. Cıva ve cıva bileşikleri
5. Kadmiyum ve kadmiyum bileşikleri
6. Toksik, kanserojen, teratojen ve mutajen özellikleri tespit edilmiş kalıcı bileşikler
7. Kullanılmış yağlama yağları
8. Yüzebilen, batabilen veya süspansiyon halinde kalabilen kalıcı sentetik maddeler
9. Kullanılmış radyoaktif yakıtlar da dahil, radyoaktif madde ve atıklar
10. Kurşun ve kurşunlu bileşikler